

Alþingi
Erindi nr. Þ 138/2413
komudagur 18.5.2010

Alþingi - nefndasvið
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Akureyri, 19. maí 2010
Tilv.: 1005007

*Umsögn Háskólans á Akureyri um frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 18/1996, um erfðabreyttar lífverur (Lagt fyrir Alþingi á 138. löggjafarþingi 2009–2010).
Umsögnina gerði dr. Kristinn P. Magnússon dósent fyrir hönd Háskólans á Akureyri.*

Hér er um að ræða um lagabreytingu með vísun í tilskipun Evrópusambandsins um erfðabreyttar lífverur skv. Tilskipun EB. Nr. 2001/18/EB.

Í grundvallaratriðum er frumvarpinu ætlað að setja lög sem síðan beri að túlka í reglugerðum.

Það er athyglisvert að frumvarpið er viðameira en tilskipun Nr. 2001/18/EB gerir ráð fyrir. Það vantar tilhlýðileg rök fyrir því að Ísland gangi lengra en aðrar Evrópuþjóðir.

Lög um erfðabreyttar lífverur eru mikilvæg en þau verða jafnframt að tryggja að hægt verði að stunda rannsóknir í líffræði, erfðafræði og líftækni í háskólum eða einkafyrirtækjum. Það er mikið í húfi að sprotafyrirtæki í greininni nái að vaxa og dafna og gæti frumvarpið innleitt viðskiptahindranir umfram það sem aðrar þjóðir lúta. Ljóst er að hér er verið að setja í lög ákvæði sem eru óþörf og sem gætu beinlínis hindrað líftæknilega hagnýtingu í þágu landbúnaðar, iðnaðar og heilbrigðisþjónustu.

1. gr.

Bætt er við markmið laganna hugtakinu “líffræðileg fjölbreytni”. Það er engin ástæða til að búa til tengingu við hugtak sem margir lagabálkar eru til um hjá EB. Lagt er til að hugtakið verði ekki haft með.

Það er umhugsunarefni að í lögum sé krafist að tekið sé tillit til varúðarreglunar (precautionary principle) sem gengur út á að náttúran sé látin njóta vafans. Varrúðarreglan setur með því ósættanlegar kröfur á sönnunarbyrði þeirra sem vinna með erfðabreyttar lífverur.

Tilskipunin er rangtúlkuð með því að segja að markmið laganna sé að vernda.... gegn “skaðlegum og óæskilegum áhrifum” erfðabreyttra lífvera. Þessi meinta hættu vegna erfðabreyttra lífvera er hvergi útlistuð í tilskipuninni og ætti ekki að vera í frumvarpinu.

Tilskipunin talar vissulega um lífverur eða “organisms” en hvergi er minnst á dýr. Því er óþarfi að minnast sérstaklega á dýr í frumvarpinu.

2.gr.

4. mgr. er felld brott. Hér er felld út ákvæði um að við framkvæmd laganna skuli höfð í huga “sérstaða landsins á norðurslóð”. Það er engin ástæða til að taka 4. mgr. út.

7. gr.

Í kafla um upplýsingagjöf til almennings og rétt almennings til að gera athugasemdir undir lið c stendur: “Óheimilt er að fara með eftirfarandi upplýsingar sem trúnaðarmál”. Hér er gengið lengra en þörf er á. Í undantekningartilfellum verða aðilar sem stunda rannsóknir að geta framkvæmt tilraunir án þess að eiga hættu á að utanaðkomandi aðilar geti eyðilagt þær.

12. gr. Mikilvægt er að tryggt sé að starfandi verði ráðgjafanefnd um erfðabreyttar lífverur sem sé skipuð óháðum sérfræðingum úr atvinnulífinu eða frá háskólum.

Fylgiskjal frá Fjármálaráðuneyti, fjárlagaskrifstofa / umsögn:

Þar segir “áhrif frumvarpsins á kostnað ríkissjóðs eru því óveruleg”. Aukið verksvið Umhverfisstofnunar felur í sér rétt til að innheimta gjald vegna úttektar og kynningar fyrir almenning. Sýnt er að verulegur hluti aðila sem þurfa að greiða verða rannsóknaraðlilar hjá ríkisstofnunum.

Virðingarfyllst,

Stefán B. Sigurðsson, rektor